

Mendoza i la gran novel·la que no farà

14 reflexions de l'escriptor, que diu que «l'autocensura sempre és dolenta»

Eduardo Mendoza va néixer a Barcelona l'11 de gener del 1943. Llegim 14 reflexions del premi Cervantes del 2016, extretes de diverses entrevistes que ha concedit al llarg de la seva trajectòria.

Foto: ACN

1. De jove somiava escriure una gran novel·la de 1.500 pàgines, amb històries de famílies a través del temps. Però no la veig fer mai i ara ja no em ve de gust. Seria contraproduent. I jo no voldria llegir-la.
2. Com a lector, arriba un moment que la novel·la ja no t'interessa tant. La veus com un entreteniment, però ja no t'apassiona com abans.
3. La novel·la s'està morint. Parlo de la novel·la realista que funciona per identificació i que va tenir el seu gran moment durant el segle XIX. S'està morint per esgotament, perquè després de Stendhal i de Balzac i de Tolstoi i de Dostoievski i de Faulkner, és inútil i ximple posar-se a escriure una altra cosa.
4. El noranta per cent de les novel·les que s'escriuen ara són pures necessitats d'alleujament de l'autor, no tenen la menor intenció de construir res que posseeixi vida en ell mateix.

- 5.** Hi ha llibres divertits i llibres avorrits, però que són importants. He llegit llibres que m'han avorrit molt, però era conscient que em satisfarien, com Proust, Henry James o Pérez Galdós. A vegades t'has de dir: "Anem a fer una excursió que serà llarga i requerirà parar més d'un cop, però al final les vistes seran espectaculars".
- 6.** L'èxit de la primera novel·la que vaig publicar, *La verdad sobre el caso Savolta*, em va paraitzar. Em vaig passar set anys sense publicar res. No sabia com fer-m'ho per no decebre les expectatives. I un dia em vaig dir: ja sé què faré, decebre-les completament.
- 7.** Com a escriptor em dedico a visitar els gèneres, gairebé com un viatge sentimental a través de tota la literatura narrativa.
- 8.** Jo crec que sí, que he fet llibres menors que altres, perquè m'han suposat un esforç molt menor. Encara que el risc pot ser el mateix, i cadascun dels meus llibres intento plantejar-me'l com si mai no hagués escrit res en la meua vida i fos el primer.
- 9.** No hi ha res de planificat en les meves novel·les. Venen com venen, i mai no he tingut la sensació de cursa: sempre he cregut que començava i acabava cada vegada, i que aquesta era l'última i que mai més no escriuria cap altra cosa.
- 10.** L'autocensura sempre és dolenta i cal lluitar-hi en contra amb totes les forces. Per això cal molt de valor, ja que és molt difícil no sucumbir-hi. Ara bé, hi ha un tipus d'artista molt independent tremendament egoista, al qual només l'interessa el seu art. És aquella gent que té la família pendent del moment creatiu. Jo crec que això permet grans obres, però en canvi són obres que no tenen aquest toc comprensiu i entranyable que té el desgraciat que va fent el que pot.
- 11.** He conegut tants escriptors i pintors que estan convençuts que estan fent una gran cosa i que compleixen una funció al món i que allò que fan és una cosa sublim i sagrada i superior a qualsevol altre treball, que em causen una gran estranyesa.
- 12.** Que desaparegués tota la literatura del món seria potser una tragèdia, però que jo escrigui o no escrigui, que acabi o no acabi una novel·la, això no té cap importància llevat de per a mi mateix.
- 13.** Es diu que tinc un gran èxit de públic i de crítica. Doncs bé, de públic, sí; però la crítica sempre em fot pals. Amb tot, es reconeix que em foten pals perquè soc molt bo, cosa que no entenc. Sempre diuen: «D'aquest autor, que és tan bo, com n'és de flux aquest últim llibre seu!». I això ho diuen de tots els llibres.
- 14.** Soc molt covard, i sempre penso què diran o pensaran de mi. Intento passar desapercbut i ser ben educat, però per dintre soc un criminal. He trobat la solució: visc tranquil·lament i faig sortir la meua autèntica personalitat a les novel·les.